

Σταυρός και Ανάσταση

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Η Ορθόδοξη Ανατολή συγκλονίζεται από το μυστήριό του Σταυρού. Είναι χαρακτηριστικό το περιστατικό που αναφέρεται στο Γεροντικό στις διηγήσεις του Αββά Ποιμένος.

Ο αββάς Ισαάκ καθόταν κάποτε με τον αββά Ποιμένα και εργάζονταν το εργόχειρό τους. Σε μία στιγμή ο αββάς Ποιμήν περιέπεσε σε έκσταση. Όταν συνήλθε ρωτήθηκε από τον αββά Ισαάκ, που ήταν ο λογισμός του; και εκείνος τότε του ανέφερε: «ο εμός λογισμός τέκνον, όπου η αγία Μαρία Θεοτόκος έστηκε ενώπιόν του Σταυρού του Κυρίου». Και έκλαιε και ούτως ήθελεν μετά αυτής είναι πάντοτε και κλαίειν. Είχε την αίσθηση πως ήταν στο Γολγοθά, στον τόπο της Σταύρωσης και βρισκόταν μαζί με την κυρία Θεοτόκο και έκλαιε ενώπιον του Σταυρού του Κυρίου.

Από αυτό το περιστατικό φαίνεται πως η Εκκλησία δεν αγνοεί και δεν υποτιμά το μυστήριό του Σταυρού, το οποίο συνέχει την Ορθόδοξη Θεολογική Σκέψη, που θεωρεί πως η δύναμή του και οι ευρύτεροι συμβολισμοί Του συναρτώνται άμεσα με το πρόσωπο του Χριστού. Έτσι, ο Αγ. Γρηγόριος ο Νύσσης δίνοντας τη δική του εκδοχή για το Σταυρό, επικαλείται το γεγονός εκείνο όπου ο Μωυσής βύθισε στα νερά της πηγής ένα ξύλο και το νερό εκείνο έγινε γλυκύ και πόσιμο, ενώ προηγουμένως ήταν πικρό. Λέει λοιπόν πως το ξύλο εκείνο συμβόλιζε το Σταυρό

του Κυρίου, ο οποίος καταξιώνει και γλυκαίνει κατά την έκφραση του τον πνευματικό βίο. Ο μέγας Αντώνιος αναφέρει πως ο Σταυρός του Κυρίου είναι δύναμη διότι αγιάστηκε από τη λυτρωτική θυσία του Χριστού γι' αυτό είναι φόβητρο των δαιμόνων: «Σφραγίζετε εαυτούς και του οίκους· δήμοι γαρ ούτοι εισίν και πάνυ τρέμουσιν το σημείον του Κυριακού Σταυρού· όταν γαρ οίδωσιν τον Σταυρόν υπομιμνήσκουσιν τον Εσταυρωμένον».

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως για τους πατέρες της Ανατολής ο Σταυρός αποτελεί σημείο καταλλαγής και ενότητας των ανθρώπων στο πρόσωπο του Σταυρωμένου Χριστού. Ο Μέγας Αθανάσιος λέει γι' αυτό: «Ο Χριστός υψώθηκε πάνω στο Σταυρό και με τα καρφωμένα σ' αυτόν χέρια του καλεί όλους σε ενότητα και Εβραίους και ειδωλολάτρες, με στόχο το πνευματικό ανέβασμά τους στους ουρανούς.

Στην Πατερική Γραμματεία ο Σταυρός συμφαίνεται με τον πόνο, την άσκηση και τον αγώνα κατά των παθών: «Σταυρός εστίν του σταυρώσαι την σάρκαν, συν τοις παθήμασιν και ταις επιθυμίαις» λέει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Η θεώρηση του Σταυρού ως συμβόλου αγώνα κατά των παθών είναι εναρμονισμένη με τη θεολογική και συμβολική ανάλυση της λυτρωτικής θυσίας του Χριστού. Έτσι, π.χ. κατά τον Άγιο Ησαΐα τον αναχωρητή ο Χριστός υψώθηκε πάνω στο Σταυρό, ως αντιστάθμισμα της πτώσης του ανθρώπου. Το αγκάθινο στεφάνι που φόρεσε φανέρωνε την εξάλειψη από μέρους του της κατάρας κατά των πρωτοπλάστων που επήλθεν με το δικό του πόνο και κόπο. Η χολή που πιέστηκε να δεχθεί πάνω στο Σταυρό συμβολίζει τους αισχρούς και εφάμαρτους λογισμούς, τους οποίους πρέπει να αποφεύγουμε δια της μονολογίστου ευχής. Τέλος, το όλο σκηνικό της Σταύρωσης είναι κατά τον Πατέρα αυτό της Εκκλησίας μία διαρκής υπόμνηση πως δια της ηδονής χάσαμε τον Παράδεισο ενώ δια της οδύνης και του πόνου του Σταυρού τον επανήβραμεν.

Σε ένα ανάλογο ύφος ο Μέγας Αθανάσιος θα πει πως ο Χριστός σταυρώθηκε πάνω στο ξύλο, για το ξύλο της γνώσεως. Δέχτηκε καρφιά για να καρφώσει την αμαρτία. Έλαβε επί του Σταυρού θάνατο για να θανατώσει το θάνατο. Τέλος φόρεσε αγκάθινο στεφάνι για να φανερώσει πως ο ίδιος έγινε νικητής κατά του κοσμοκράτορος της σάρκας και της αμαρτίας.

Ο Σταυρός πάντα υπό το πρίσμα της λυτρωτικής θυσίας του Χριστού κατά τους πατέρες της Ανατολής αλληλοπεριχωρείται με το γεγονός της Αναστάσεως. Ο Μέγας Αθανάσιος λέει: « ουκ αν είη η Ανάστασις, μη προηγουμένου θανάτου». Ο Σταυρός αποτελεί το προανάκρουσμα της Ανάστασης, την υπέρβαση του πόνου, της θλίψης και του θανάτου γι' αυτό για την Ορθόδοξη Ανατολή: «Χαλεπότερον του αμαρτάνειν εστίν το απελπίζειν». Μεγαλύτερη αμαρτία είναι η απελπισία κατά

τη θεολογία του Αγίου Ιωάννη του Καρπάθιου, διότι ουσιαστική σημαίνει την απόρριψη και άρνηση του γεγονότος της Ανάστασης.

Ο Σταυρός δεν γεννά ούτε απογοήτευση ούτε απελπισία λέει ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, ο οποίος σαφώς επηρεασμένος από το γεγονός της αλληλοπεριχώρισης , του Σταυρού και της Ανάστασης, θα διακηρύξει: « πάσης θλίψεως τέλος εστίν η χαρά και παντός κόπου η ανάπαυσις και πάσης ατιμίας η δόξα».

Ο άθεος υπαρξισμός που απορρίπτει την αλληλοπεριχώρηση του Σταυρού και της Ανάστασης διακηρύττει με το στόμα του Γάλλου φιλοσόφου Ζιαν Πωλ Σαρτ: « Ο θάνατος είναι μοιρόγραφτος στους ανθρώπους, καθώς είναι τα ερείπια για τα πράγματα». Αντίθετα η Ορθόδοξη Ανατολή που ζει και συγκλονίζεται από το γεγονός του Σταυρού και της Ανάστασης διακηρύττει με το στόμα του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά: «Όσπερ γαρ Χριστός απέθανεν εν ατιμία και ασθενεία σαρκός Ανέστη δε εν δυνάμει και δόξη θεϊκή, ούτω και πάντες οι κατά Χριστόν ζήσαντες· ανίστανται δε εν δυνάμει και δόξη θεϊκή σώμα ακήρατο και δεδοξασμένον λαβόντες, οποίον έσχεν ο Χριστός, μετά την εκ νεκρών αυτού ανάστασιν».

Σάββα Αλεξάνδρου

Πηγή: isagiastriados.com